

Ingen dålig jazz-sommar i Göteborg

MUSIK: En handfull stjärnor lyser upp jazzsommaren i Göteborg. Polske trumpetaren Tomasz Stanko är först ut och han följs av amerikanske tenoristen Chris Potter.

Nej, det är inte ett dåligt sommarprogram Nefertiti presenterar. Redan den 3 juli kommer Tomasz Stankos kvartett på ett efterlängtat besök. Stanko hör sedan länge till de allra främsta av Europas jazzmusiker och han kommer med den polska kvartetten från plattan *Suspended Night* (ECM). Han har då just avslutat en amerikansk turné med sina relativt unga medlemmar Marcin Wasilewski, piano, Slawomir Kurkiewicz, bas, och Michał Miskiewicz, trummor.

Den amerikanske tenorsaxofonisten Chris Potter har tagit sitt artisteri till nya höjder sedan han började spela med basisten Dave Holland (som liksom Stanko har en sällsynt förmåga att lyfta yngre musiker).

Den här gången är han med en lite experimentell sättning som under namnet Chris Potter Quartet Underground spelar

på Nef den 17 juli. I bandet också gitarristen Wayne Krantz, pianisten Craig Taborn och trumslagaren Nate Smith.

Den 25-26 juli är det dags för gitarristen Kurt Rosenwinkels grupp med Joshua Redman som speciell rådgivare på tenorsax. Där hittar vi också Larry Grenadier (från Brad Mehldaus trio) på bas.

Den 3 augusti får trumpeterna i takt när kubanska Cubanismo står på scen.

Den 28 augusti får Nefertiti besök av trumpetaren Goran Kajfes, som fått lovord för sin platta *Head spin*. Kajfes tar med sig en kärntrupp av de musiker som spelar på den: saxofonisten Per Ruskträsk Johansson, basisten Johan Berthling, trumslagaren Janne Robertsson och keyboardisten Jesper Nordenström.

Bland sommarens övriga begivenheter finns norska Wibutee, som spelar den 9 juli (med ny platta på gång på etiketten Jazzland i juni). Wibutee är ännu ett framgångsrikt band som förnyar jazzens idé ljudmässigt och formmässigt i spåren på banbrytare som Bugge Wesseltoft och Nils Petter Molvaer.

ULF JOHANSON

031-62 42 92 ulf.johanson@gp.se

Skorosor och strumpor på Läckö slott

Sommarens utställning på Läckö slott utlovas bli "en lustfylld exposé över klädedräktens alla tillbehör". Under titeln *Från topp till tå - lyx och nödvändighet* visas allt från handband, skorosor, glittrande örhängen till stickade strumpor. Dessa modets markörer härrör sig från tiden 1615-1770 och från högreståndskulturen, från det krigiska modet med sportprydda kragstövlar och rustningsdetaljer till den salongsanpassade stilen med solfjädrar och röda spetsar. Utställningen öppnas i morgon och pågår till och med den 29 augusti.

Västerbotten kommer till Dalsland

I Furugrund i Västerbotten finns en udde som en gång i tiden var ett livligt industrisamhälle. Efter att sågverket gått i konkurs upphörde all industriell verksamhet i området och naturen kunde ta över igen. 1 100 invånare har blivit knappt 100. Udde har inspirerat Christina Lundström och Stellan Olsson till utställningen *Udden - tidens gång/transformation* som visas i konsthallen, Dalslands museum i sommar. "Vi vill giuta liv i de bortslängda, utslitna och uttjänta ... tingen", skriver de i katalogen. Olika konstformer, som installation, video och fotografi blandas i utställningen. Konstnären Jan Håfström och tonsättaren Charles Morrow medverkar. Dessutom har lokala konstnärer inspirerats till en parallellutställning under namnet *Bruket - tidens gång/transformation*. Pågår till och med 22 augusti.

Glitter och glamour med Sintra

Konsthandverkskooperativet Sintra firar 20-års jubileum med utställningen *Lyx*, där keramik, glaskonstnärer och smyckekonstnärer leker med glitter och glamour. Från och med i morgon till och med den 25 augusti.

FÖRRETTEN läser vi att försök med grisar på Sahlgrenska vällat bråk. "Vi har redan avbrutit våra grisförsök här på redaktionen," säger Förrestenredns skjutjärnsreporter, "... för de satte skitdåliga rubriker och sölade så grymt vid lunchen".

Lhasa vet hur man säger farväl

MUSIK: Med det lika sensuella som melankoliska albumet *Living road*, har sångerskan Lhasa de Sela skaffat sig en världspublik. Och hennes musik är lika märkvärdig som hennes livs historia.

Med sina starkt personliga och lite melodramatiska men samtidigt okonstlade sånger har Lhasa de Sela legat parkerad på världsmusikens hitlistor en tid. Men hon tröttnar inte på uppmärksamheten och ropen på fler konserter, inte när de kommer från människor som lyssnar på och gillar musik.

Hennes sånger är ballader med svårta och sensualitet i omsorgsfulla och intelligenta arrangemang. Första spåret *Con todo palabra* från nya plattan, hennes andra, *The Living road*, har blivit favoritnummer för massor av musikluggare med smak för världsmusik.

Mexikansk-amerikanska Lhasa de Sela brygger en kopp te därhemma i Montreal i Kanada samtidigt som vi talas vid. Hon berättar att hon jobbat hårt på att göra en skiva av den musik som hon burit i sitt inre och hon är riktigt stolt över resultatet.

Varje sång har sin egen tillblivelsehistoria, men i huvudsak så har jag arbetat med mina medproducenter i studion för att nå hjärtpunkten i varje sång. Det kunde gå snabbt, men ibland letade vi länge. Framförallt har hon samarbetat med Yves Desrosiers, som står som medkompositör på många spår.

Blev tvungna att flytta

Lhasa de Selas liv har i hög grad handlat om resa och separationer. Att efter fyra år i Marseille återvända till Montreal och gamla vänner var en stortrad upplevelse och en överraskning, berättar hon. Hennes vuxna liv handlar mycket om att lära sig återvända, lära sig kontinuitet.

Jag måste lära mig att inte säga farväl. Det var en av de finaste sakerna med att komma åter till Montreal och göra mitt andra album - att få arbeta med människor som jag känt sedan många år. Vi har en gemensam historia, de känner mig och jag känner dem. Jag hade inte räknat med att komma tillbaka; jag har vant mig vid att mitt liv är en enkelriktad väg.

Lhasa de Sela föddes i Big Indian i staten New York, USA, dotter till skådespelerskan och fotografen Alexandra Karam och den mexikanske läraren Alejandro Sela. Men Big Indian var de tvungna att lämna. Den stora och udda familjen var inte populär.

Vad har du för förhållande till Big Indian i dag?

Lustigt att du frågar för jag funderade just på att åka dit. Mina föräldrar levde i Woodstock, i ett övergivet hus, men blev utsparkade när min mamma

var i åttonde månaden. Så de hittade den här lilla stugan i Big Indian där jag föddes. Men människorna i samhället gillade inte hippies så vi var tvungna att lämna stan. Ändå känner jag mig nostalgisk över det vackra lilla samhället och stugan där jag föddes, hjälpt till världen av en veterinär.

... men min pappa blir väldigt arg när han tänker på det. Jag kan ändå förstå människors intolerans, att folk är rädda för det avvikande.

Familjen reste till Mexiko

Lhasas resande barndom startade när hon var två månader gammal. Familjen bevak sig till Mexiko och levde kringresande i en ombyggd gammal skolbuss. Fram till dess hon var elva stannade familjen som längst två år på samma ställe, berättar hon.

Jag tror barn inte passar sig till allt. Jag ifrågasatte inte vårt liv. Det var vårt liv. Det var underbart och

fasansfullt samtidigt. Barn vill ha trygghet och så mycket av det hade vi inte. Men vi hade äventyr och skönhet. Det var en märkvärdig barndom och jag var stolt över att växa upp så. Vi hade ingen tv, våra föräldrar var våra lärare, och vi läste jämt. De gav oss tillgång till massor av litteratur.

"Jag älskar enkla och starka melodier. Det enkla är vackrare än det akrobatiska."

Barndomsvännerna lämnade hon ständigt och träffade aldrig mer. Så du vet en del om separation?

Jag vet en del om att lämna något. Det är min specialitet. Jag vet hur man säger farväl.

1991 bosatte sig Lhasa de Sela som tjuugoåring i Montreal som blivit hennes bas och plats att återvända till.

Att hon for till Marseille handlade mest om att hon ville lämna en plats men inte återvända till ett ställe där hon varit tidigare. Hon ville vara "en myra i en myrstack". Att stadens historia var så märkbar påverkade henne starkt, säger hon, och gav henne idéer till de sånger som nu finns på *The Living road*.

Staden har ett slags ledsen känsla, och också en underbar känsla. Det var en inspirerande men mycket ledsam tid i mitt liv jag tillbringade där.

Sjunger på flera språk

Lhasa säger att hon vill att de sånger hon gör skall låta som om de alltid funnits.

Jag vill att människor skall kunna känna igen dem utan att det är musik av ett slag som de alltid hört. Jag älskar enkla och starka melodier. Det enkla är vackrare än det akrobatiska. Visst älskar jag att lyssna på Stevie Wonder och sjunga med i hans improvisationer, men när jag gör min egen musik är det inte det jag vill göra. På skivan använder Lhasa flera av de språk som är hennes: engelska, franska, spanska.

Sångerna kommer helt enkelt ut i olika språk, så jag tar emot dem och säger "okej då, jag skall ta hand om dig". Det är som med barn, säger Lhasa, som skrivit, tecknat och målat sedan hon var liten.

Ännu har ingen värvat Lhasa till en konsert i Sverige eller Norden

FAKTA

Vem: Lhasa de Sela.

Var: Montreal, men med rötter i Mexiko och USA.

Vad: sångerska, låtskrivare.

Historia: kommer från en stor, konstnärlig, nomadiserande och egensinnig familj. Har turnerat med delar av den i cirkussammanhang.

Aktuell: med albumet *The Living road*. Hennes första, *La Llorona*, kom 1997.